

ประสิทธิผลของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ
งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์
Effectiveness of a Competency Enhancement Program for Professional
Nurses at the Emergency and Forensic Unit, in Faktha Hospital.

ปาริชาติ รัตนานันท์

Parichat Rattananun

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์

(Received: April 10, 2024; Accepted: April 30, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ ประชากรที่นำมาศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช 2) คู่มือการเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน 3) โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ประกอบด้วย กิจกรรมการเสริมสร้างความรู้และฝึกทักษะพยาบาล จำนวน 3 วัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired t test

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช พบว่า สมรรถนะหลักอยู่ในระดับสูง ($M=3.67$, $SD. = .10$) และสมรรถนะเฉพาะงานอยู่ในระดับสูง ($M=3.72$, $SD. = .04$) หลังเข้าร่วมโปรแกรมสมรรถนะหลักอยู่ในระดับสูงมาก ($M=4.31$, $SD. = .07$) และสมรรถนะเฉพาะงานอยู่ในระดับสูง ($M=4.17$, $SD. = .05$) ภายหลังเข้าร่วมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช พบว่า สมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะงานสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช

คำสำคัญ: สมรรถนะของพยาบาล, การพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช, โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

Abstract

The purpose of this research was to study the effectiveness of the program to enhance the competency of professional nurses in Emergency and Forensic Accident Nursing Work at Fak Tha Hospital, Uttaradit Province. The population used for the study was 11 professional nurses in Emergency, Accident, and Forensic Nursing Work. The tools used in the research include 1) Professional nurse competency assessment for Accident, Emergency, and Forensic Nursing Work; 2) Manual for building competency for professional nurses in caring for patients in Accident and Emergency Work; 3) Program for building competency of professional nurses in Accident and Emergency Work at a community hospital. The researcher created the program to enhance the competency of professional nurses in Emergency, Accident, and Forensic Nursing Work, which consisted of 3 days of activities to enhance knowledge and practice nursing skills. Data were analyzed using statistics such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and paired t-test.

The research results showed that before joining the professional nursing competency-building program in Emergency and Forensic Accident Nursing Work, the core competencies were at a high level ($M=3.67$, $SD = 0.10$), and job-specific competencies were at a high level ($M=3.72$, $SD = 0.04$). After participating in the program, core competencies were at a very high level ($M=4.31$, $SD = 0.07$), and specific job competencies were at a high level ($M=4.17$, $SD = 0.05$). After participating in the competency enhancement program for professional nurses in Emergency and Forensic Accident Nursing Work, both core competencies and job-specific competencies were higher than before participating in the program.

Keywords: Professional Nurses, Emergency and Forensic, Competency Enhancement Program

บทนำ

ปัจจุบันการเจ็บป่วยฉุกเฉินเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Prematurity Death) และมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ดังสถิติผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วนและวิกฤตที่แผนกฉุกเฉินในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 35,000,000 ครั้ง ใช้บริการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน 1,488,522 ครั้ง (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2561) ในปีงบประมาณ 2560 และ 2561 ใช้ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน 1,567,917 ครั้ง และ 1,665,829 ครั้ง ตามลำดับ (รายงานประจำปี สำนักระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน, 2562) ดังนั้น การบริการงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จะช่วยลดการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรและภาวะทุพพลภาพในผู้ป่วยฉุกเฉิน กระทรวงสาธารณสุข จึงได้มีนโยบายพัฒนาศักยภาพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชน ให้เป็นงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินคุณภาพ (กระทรวงสาธารณสุข, 2562) และให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยตามแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service plan) เพื่อรองรับและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประเทศไทย (กระทรวงสาธารณสุข, 2561) เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างทัน่วงที สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดได้ เพราะถ้าหากผู้ป่วยได้รับการ Early detection, Early management และ Early referral จะช่วยลดอัตราการเสียชีวิต การสูญเสียอวัยวะและการทำงานของอวัยวะสำคัญของผู้ป่วยได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่ม Trauma ได้แก่ Trauma care in hospital, Mass Casualty และ 2) กลุ่ม Non trauma เช่น ผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด (Acute Coronary Syndrome), ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) และผู้ป่วยมีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis and Septic shock) (กระทรวงสาธารณสุข, 2561) ด้วย

นโยบายดังกล่าว พยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงต้องมีสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะมีหลายรูปแบบ อาทิ โปรแกรมการฝึกอบรมและหลักสูตรระยะสั้นขององค์การอนามัยโลก (WHO) และหลักสูตร Pre hospital care และหลักสูตรการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2554) ทั้งสองหลักสูตรประกอบด้วย การให้ความรู้ แลกเปลี่ยน และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งเนื้อหาของโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะต้องครอบคลุมมาตรฐานลักษณะงาน อาทิ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ การพยาบาลผู้บาดเจ็บ การประเมินและการคัดแยก สมรรถนะเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงาน รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ความสามารถและการตัดสินใจ ที่บุคคลแสดงให้เห็นความสามารถในการทำงานให้สำเร็จในระดับที่คาดหวังไว้ (National Emergency Nurses Association , 2022) การนำโปรแกรมไปใช้ต้องคำนึงถึงบริบทและความพร้อมของโรงพยาบาลแต่ละระดับ

โรงพยาบาลฟากท่า เป็นโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขีดความสามารถระดับปฐมภูมิ (Primary care) หรือโรงพยาบาลชุมชนขนาดกลาง (ระดับ F2) มีขนาดเตียง 30-90 เตียง มีแพทย์เวชปฏิบัติหรือแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และจัดบริการตามมาตรฐานของบริการทุติยภูมิโดยไม่มีแพทย์เฉพาะทาง (กระทรวงสาธารณสุข, 2561) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้โรงพยาบาลชุมชนจะมีความพร้อมและมีความเชี่ยวชาญในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในแต่ละระดับแตกต่างกัน โรงพยาบาลชุมชนบางแห่งสามารถทำหัตถการหรือรับผู้ป่วยไว้รักษาในโรงพยาบาลได้ แต่สมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะงานของพยาบาล จำเป็นต้องมีเช่นเดียวกันเนื่องจากต้องให้การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินทุก

ประเภทที่เข้ามาใช้บริการ แต่พยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน อาจต้องให้การรักษาโรคเบื้องต้น เนื่องด้วยบริบทของโรงพยาบาลชุมชนระดับ F3 และ F2 ไม่มีแพทย์เฉพาะทาง ดังนั้น จึงจำเป็นที่พยาบาลจะต้องมีการประเมิน คัดกรองและการทำหัตถการที่เหมาะสม ที่ผ่านมาระบบการพยาบาลแต่ละแห่งมีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเฉพาะเรื่องเป็นครั้งคราว แต่ยังไม่เคยมีโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ จากการปรึกษาหารือในที่ประชุมประจำเดือนของหัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนพบว่า พยาบาลวิชาชีพงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช มีการเข้ารับการอบรมและประชุมวิชาการแต่ไม่สม่ำเสมอ ทำให้บุคลากรเหล่านั้นอาจขาดความรู้และทักษะที่เป็นปัจจุบันอย่างเพียงพอในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ประกอบกับนโยบายกระทรวงสาธารณสุขระดับให้เป็นงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินคุณภาพ พยาบาลงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช จึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะให้เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทของโรงพยาบาลชุมชนแต่ละระดับ

จากความสำคัญของงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน รวมทั้งความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลผู้วิจัยในฐานะหัวหน้างานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลปากท่า จึงเห็นความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพื่อให้พยาบาลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงานและโรงพยาบาล โดยได้บูรณาการแนวคิดที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และนำมาสร้างโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานการ

พยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลปากท่า จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลปากท่า โดยการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช และสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลปากท่า จำนวน 11 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่ปฏิบัติงานมากกว่า 1 ปีขึ้นไป และมีความพร้อมในการเข้าร่วมงานวิจัย เกณฑ์การคัดออก ได้แก่ ย้ายหรือเปลี่ยนสถานที่ปฏิบัติงาน และเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยไม่ครบตามที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วน ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ประกอบด้วยกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้และฝึกทักษะพยาบาลจำนวน 3 วัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะให้เป็นไปตามมาตรฐานงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ซึ่งอิงตามหลักการของณรงค์วิทย์ แสนทอง (2557) จำนวน 3 วัน รายละเอียด ดังนี้

วันที่ 1 พิธีเปิดโดยผู้อำนวยการโรงพยาบาล หลังจากนั้นหัวหน้าพยาบาลบรรยายเรื่อง การเสริมสร้างเจตคติในทางบวกต่องานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช และหัวหน้างานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช บรรยายเรื่อง สมรรถนะที่มีความจำเป็นสำหรับพยาบาลงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช สมรรถนะหลัก (core competency) ซึ่งได้แก่ สมรรถนะด้านการประสานความร่วมมือ (Cooperation competency) สมรรถนะด้านการตัดสินใจ (Decision Making competency) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ (Leadership competency) สมรรถนะด้านการแก้ปัญหา (problem solving competency) และสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork competency)

วันที่ 2 บรรยายและฝึกปฏิบัติ เรื่องสมรรถนะเฉพาะงาน (Technical knowledge competency) ได้แก่ เรื่อง Trauma care in hospital และ Mass casualty

วันที่ 3 บรรยาย และฝึกปฏิบัติ เรื่อง Non trauma care in hospital ได้แก่ การดูแลผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจขาดเลือด (Acute Coronary Syndrome)

การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) และการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis and Septic shock) โดยแพทย์เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1แบบประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลพาทา จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาขึ้นโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และผลงานการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ประกอบกับการศึกษาบริบทของโรงพยาบาลชุมชน และบูรณาการแนวคิดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ได้แก่ 1) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ และ 2) สมาคมพยาบาลฉุกเฉินแห่งประเทศไทยแคนาดา (National Emergency Nurses Association: NENA, 2014) ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาปฏิบัติงาน การฝึกอบรมเกี่ยวกับงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ประกอบด้วย

(1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านการประสานความร่วมมือ จำนวน 6 ข้อ 2) สมรรถนะด้านการตัดสินใจ จำนวน 6 ข้อ 3) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ จำนวน 10 ข้อ 4) สมรรถนะด้านการแก้ปัญหา จำนวน 7 ข้อ และ 5) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็น

แบบประเมินค่า (Likert scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) น้อยที่สุด (1 คะแนน) แบ่งระดับสมรรถนะหลักตามเกณฑ์การประเมินของ Best (1977) ได้แก่ 5 ระดับ คือ ระดับสูงมาก (4.21-5.00) ระดับสูง (3.41-4.20) ปานกลาง (2.61-3.40) ระดับต่ำ (1.81-2.60) และระดับต่ำมาก (1.00-1.81)

(2) สมรรถนะเฉพาะงาน ประกอบด้วย

1) สมรรถนะการประเมินการจำแนกประเภทผู้ป่วย จำนวน 4 ข้อ 2) การประเมินเบื้องต้น จำนวน 9 ข้อ 3) สมรรถนะในการช่วยชีวิตการแก้ไขภาวะคุกคามชีวิต จำนวน 4 ข้อ 4) การช่วยชีวิต จำนวน 5 ข้อ 5) สมรรถนะการติดตามเฝ้าระวัง จำนวน 13 ข้อ และ 6) สมรรถนะการบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จำนวน 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Likert scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) น้อยที่สุด (1 คะแนน) แบ่งระดับสมรรถนะเฉพาะงานตามเกณฑ์การประเมินของ Best (1977) ได้แก่ 5 ระดับ คือ ระดับสูงมาก (4.21-5.00) ระดับสูง (3.41-4.20) ปานกลาง (2.61-3.40) ระดับต่ำ (1.81-2.60) และระดับต่ำมาก (1.00-1.81)

ส่วนที่ 3 คู่มือการเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการแนวคิด 3 แนวคิด ได้แก่ (1) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ และ (2) การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยสมาคมพยาบาลฉุกเฉินแห่งประเทศไทยแคนาดา (National Emergency nurses association : NENA, 2014) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่ม Trauma ได้แก่ Trauma care in hospital, Mass Casualty และ 2) กลุ่ม Non trauma ได้แก่ ผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด (Acute Coronary

Syndrome), ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) และผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต (Sepsis and Septic shock)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพ หัวหน้างานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของคำถาม ความเหมาะสมของคำถามและความเหมาะสมของการจัดเรียงคำถามในการสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นตารางให้คะแนนความสำคัญของสมรรถนะที่รวบรวมเป็นรายข้อ โดยกำหนดตัวเลขเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ ข้อความในประโยคนั้น ๆ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด (1 คะแนน) ข้อความในประโยคนั้น ๆ สอดคล้องน้อยกว่าเนื้อหาที่ต้องการวัด (2 คะแนน) ข้อความในประโยคนั้น ๆ สอดคล้องกันค่อนข้างมากกับเนื้อหาที่ต้องการวัด (3) และข้อความในประโยคนั้น ๆ สอดคล้องกันมากกับเนื้อหาที่ต้องการวัด (4) และนำมาการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) (Polit & Beck, 2017) ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index :CVI) เท่ากับ .81 วิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ .86

2. คู่มือการเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โดยการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ผู้วิจัยส่งคู่มืออบรมการเสริมสร้างสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช และกิจกรรมการอบรม ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความ

ตรงของเนื้อหา พร้อมกับการตรวจสอบความตรงของแบบประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช และได้ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจนได้คู่มือที่สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้จริง ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index :CVI) เท่ากับ .82

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องนี้ ได้รับการอนุมัติรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินไปใช้เป็นการจัดอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะ โดยมีคู่มือประกอบ ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชุมพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า เพื่อแจ้งผลการประเมินสมรรถนะ วางแผนการจัดโปรแกรมการอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะให้เป็นไปตามมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน รวมทั้งสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน 2) การประชุมการเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินและนิติเวช จำนวน 11 คน (เพื่อให้มีพยาบาลทำงานอย่างต่อเนื่อง) จำนวน 3 วัน 3) พยาบาลศึกษาคู่มือด้วยตนเอง โดยให้พยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินและนิติเวช ศึกษาคู่มืออบรมการเสริมสร้างสมรรถนะก่อนการเข้าอบรมตามโปรแกรม 2 อาทิตย์ 4) ดำเนินการอบรม และ 5) ประเมินผลการนำโปรแกรมไปใช้โดยประเมินจากพยาบาลผู้ผ่านการอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลส่วนบุคคลและ

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ วิเคราะห์ด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินและนิติเวช ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ด้วยสถิติ Paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า

ประชากรที่นำมาศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ 31 – 50 ปี ร้อยละ 45.5 อายุเฉลี่ย 30.81 ปี (SD. = 7.50) ระยะเวลาปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ระหว่าง 1 – 5 ปี ร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ 6 – 10 ปี ร้อยละ 27.3 ค่าเฉลี่ย 5.54 ปี (SD. = 5.87) การฝึกอบรมหลักสูตร Advanced Cardiac Life Support: ACLS และการจัดการสาธารณสุข เท่ากัน ร้อยละ 63.6 รองลงมา คือ การแปลผล EKG ร้อยละ 36.4 และการดูแลผู้ป่วย Stroke และการดูแลผู้ป่วย Sepsis เท่ากัน คือ ร้อยละ 27.3 หลักสูตร Advanced Trauma Life Support: ATLS ร้อยละ 9.1

2. สมรรถนะหลัก (Core competency) ของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลฟากท่า

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและ

นิติเวช พบว่า สมรรถนะหลัก (Core competency) อยู่ในระดับสูง ($M = 3.67$, $SD. = .10$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ระดับสูง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20) ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านภาวะผู้นำตามลำดับ ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช พบว่า สมรรถนะหลัก (Core competency) อยู่ในระดับสูงมาก ($M = 4.31$, $SD. = .07$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย

ระหว่าง 4.21 – 5.00) ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการแก้ปัญหาตามลำดับ และระดับสูง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20) ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านภาวะผู้นำตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ สมรรถนะหลัก (Core competency) ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ ด้านการแก้ปัญหาและด้านการประสานความร่วมมือของพยาบาลวิชาชีพสูงกว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะหลัก (Core competency) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลพากท่า ก่อนและหลังการทดลอง ($N = 11$)

สมรรถนะหลัก	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	P - value
	M	SD.	ระดับ	M	SD.	ระดับ		
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.64	.36	สูง	4.16	.19	สูง	6.409	.000
ด้านภาวะผู้นำ	3.61	.19	สูง	4.08	.15	สูง	6.479	.000
ด้านการตัดสินใจ	4.01	.26	สูง	4.62	.23	สูงมาก	7.721	.000
ด้านการแก้ปัญหา	3.77	.17	สูง	4.33	.18	สูงมาก	10.710	.000
ด้านการประสานความร่วมมือ	4.01	.21	สูง	4.65	.24	สูงมาก	5.945	.000
รวม	3.67	.10	สูง	4.31	.07	สูงมาก	21.610	.000

3. สมรรถนะเฉพาะงาน (Core Technical knowledge competency) ของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลพากท่า

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ สมรรถนะเฉพาะงาน (Core Technical knowledge competency) ของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ($M = 3.72$, $SD. = .04$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ระดับสูง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20) ได้แก่ สมรรถนะการบริการการแพทย์ฉุกเฉิน รองลงมา คือ การจำแนกประเภทผู้ป่วย การ

ประเมินเบื้องต้น การช่วยชีวิต การแก้ไขภาวะฉุกเฉินชีวิตและการติดตามเฝ้าระวัง ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ สมรรถนะเฉพาะงาน (Core Technical knowledge competency) ของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ($M = 4.17$, $SD. = .05$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00) ได้แก่ การจำแนกประเภทผู้ป่วยและการติดตามเฝ้าระวังผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ระดับสูง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20) ได้แก่ การประเมินเบื้องต้น การช่วยชีวิต สมรรถนะการบริการ

การแพทย์ฉุกเฉิน และการแก้ไขภาวะฉุกเฉินชีวิตตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า สมรรถนะเฉพาะงาน (Core Technical knowledge competency) ของพยาบาลวิชาชีพในการจำแนก

ประเภทผู้ป่วย การประเมินเบื้องต้น การแก้ไขภาวะฉุกเฉินชีวิต การช่วยชีวิต การติดตามเฝ้าระวังและการบริการการแพทย์ฉุกเฉินสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ฯ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะเฉพาะงาน (Technical knowledge competency) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช โรงพยาบาลพาท่า ก่อนและหลัง การทดลอง (N = 11)

สมรรถนะเฉพาะงาน	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p- value
	M	SD.	ระดับ	M	SD.	ระดับ		
สมรรถนะการประเมิน								
- การจำแนกประเภทผู้ป่วย	4.02	.20	สูง	4.51	.24	สูงมาก	5.342	.000
- การประเมินเบื้องต้น	3.73	.26	สูง	4.20	.24	สูง	8.504	.000
สมรรถนะการช่วยชีวิต								
- การแก้ไขภาวะฉุกเฉินชีวิต	3.63	.23	สูง	4.08	.26	สูง	9.944	.000
- การช่วยชีวิต	3.67	.23	สูง	4.19	.17	สูง	9.293	.000
- การติดตามเฝ้าระวัง	3.59	.16	สูง	4.30	.19	สูงมาก	13.397	.000
- สมรรถนะการบริการการแพทย์ฉุกเฉิน	3.78	.14	สูง	4.19	.20	สูง	8.854	.000
รวม	3.72	.04	สูง	4.17	.05	สูง	12.025	.000

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช พยาบาลวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับสูง ด้านการตัดสินใจ ด้านการแก้ปัญหา และด้านการประสานความร่วมมือ อยู่ในระดับสูงมาก ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมดังกล่าวประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของพยาบาล เนื่องจากโปรแกรมมีการเสริมสร้างเจตคติในทางบวกต่อการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและ

นิติเวช การบรรยายเรื่องสมรรถนะที่มีความจำเป็นสำหรับพยาบาลงานการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช สมรรถนะหลัก (core competency) ซึ่งได้แก่สมรรถนะด้านการประสานความร่วมมือ สมรรถนะด้านการตัดสินใจ สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านการแก้ปัญหา และสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Campion et al., (1993) ที่ระบุว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการสำคัญในการเสริมสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เน้นการทำงานแบบร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม เช่น การระดม

สมอง การอภิปรายกลุ่ม การแบ่งกลุ่มปฏิบัติการกิจกรรม เป็นต้น ส่งผลให้มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม เช่น การสร้างกติกาการทำงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และการปลูกฝังค่านิยมองค์กรที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Campion และคณะ ที่ว่าการทำงานเป็นทีมต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งในระดับปัจเจกบุคคล กระบวนการทำงาน และวัฒนธรรมองค์กร สอดคล้องกับ อารีย์ เสถียรวงศา (2561) พบว่าสมรรถนะหลังเข้าโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาจากการบูรณาการแนวคิดทั้งในและต่างประเทศที่เชื่อถือได้ รวมทั้งผ่านการปรับปรุงให้เหมาะสมตามบริบทของหน่วยงานก่อนนำไปจัดทำเป็นคู่มือเฉพาะสำหรับงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ทำให้พยาบาลมีหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน และเกิดความชัดเจนเกี่ยวกับแบบแผนการทำงานที่กำหนดไว้ (สำนักการพยาบาล, 2556)

สมรรถนะเฉพาะงาน จากผลการวิจัยพบว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ ฯ พยาบาลวิชาชีพมีสมรรถนะเฉพาะงานด้านการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถนะด้านการบริการ การแพทย์ฉุกเฉินสูงสุด รองลงมาคือ การจำแนกประเภทผู้ป่วย การประเมินเบื้องต้น การช่วยชีวิต การแก้ไขภาวะคุกคามชีวิต และการติดตามผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว พบว่าสมรรถนะเฉพาะงานของพยาบาลเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน โดยมีสมรรถนะด้านการจำแนกประเภทผู้ป่วยและการติดตามผู้ป่วยอยู่ใน

ระดับสูงมาก ส่วนด้านการประเมินเบื้องต้น การช่วยชีวิต การบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และการแก้ไขภาวะคุกคามชีวิตอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่สมรรถนะเฉพาะงานด้านต่างๆ ของพยาบาลเพิ่มสูงขึ้นหลังจากผ่านโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของโปรแกรกดังกล่าว ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านแก่พยาบาล โดยแบ่งเป็นการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บและผู้ป่วยที่มีไข้บาดเจ็บ เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง และภาวะติดเชื้อรุนแรง เป็นต้น ผ่านการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้พยาบาลมีศักยภาพในการจำแนกและประเมินสภาพผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างแม่นยำมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การดูแลรักษาผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการพยาบาลองค์รวมของวัตสัน (Watson, 2012) ที่เน้นการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม รวมถึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอารีย์ เสถียรวงศา (2561) และ Rajeswaran (2016) ที่พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลด้านการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉินช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยเฉพาะด้านการประเมิน จำแนก และจัดการกับภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะของบอยาตซิส (Boyatzis, 1982) ที่ว่าสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรมและประสบการณ์ เพื่อนำมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำสมรรถนะที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง

ของพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นผลลัพธ์
ของโปรแกรมในระยะยาว

2. ควรมีการปรับปรุงและทบทวนเนื้อหา
ของโปรแกรมให้ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากความรู้และ
เทคโนโลยีทางการแพทย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่
ตลอดเวลา

3. ควรเพิ่มการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์
จำลองให้มากขึ้น เพื่อให้พยาบาลได้ฝึกทักษะการ
แก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการตัดสินใจภายใต้
สถานการณ์ฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ
โรงพยาบาลอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ
แนวปฏิบัติที่ดีด้านการพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉิน

2. ควรมีการสำรวจความต้องการในการ
พัฒนาสมรรถนะเพิ่มเติมของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อนำมา
ปรับปรุงและออกแบบโปรแกรมให้ตรงกับความต้องการ
มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการประเมินความคุ้มค่าและความ
คุ้มค่าของโปรแกรม เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและ
บริหารจัดการโปรแกรมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2561). MOPH ED Triage. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักวิชาการแพทย์, กรมการแพทย์,
กระทรวงสาธารณสุข.

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2561). MOPH ED Triage. https://www.dms.go.th/backend/Content/Content_File/Population_Health/Attach/25621_021104459AM_44.pdf?contentId=18326

กรมการแพทย์. (2561). คู่มือแนวทางการจัดบริการห้องฉุกเฉินที่เหมาะสมกับระดับศักยภาพสถานพยาบาล (พิมพ์ครั้งที่
2). สำนักวิชาการแพทย์, กรมการแพทย์, กระทรวงสาธารณสุข.

กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบบริการพยาบาล: Service plan.
ปทุมธานี: สำนักพิมพ์สื่อตะวัน.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2557). Competency ทำง่ายกว่าได้ผลดีกว่า. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ลิขิต ธีรเวคิน. (2557). การเสริมสร้างสมรรถนะนักบริหารการพยาบาลวิชาชีพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.). (2562). แนวปฏิบัติสำหรับหน่วยปฏิบัติการประเภทปฏิบัติการแพทย์ ระดับต้น
และระดับพื้นฐาน. <https://www.niems.go.th/pdfviewer/index.html>

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.). (2562). รายงานประจำปี 2562. สืบค้นจาก <https://www.niems.go.th/1/Ebook/Detail/10123?group=23>

สำนักการพยาบาล. (2556). คู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ กระทรวงสาธารณสุข. สำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

- อารีย์ เสถียรวงศา (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพร (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). <https://ir.stou.ac.th/bitstream/123456789/11220/1/fulltext.pdf>
- Boyatzis, R. E. (1982). The competent manager: A model for effective performance. John Wiley & Sons.
- Campion, M. A., Medsker, G. J., & Higgs, A. C. (1993). Relations between work group characteristics and effectiveness: Implications for designing effective work groups. *Personnel Psychology*, 46(4), 823–847.
- Emergency Nurses Association. (2022). *Sheehy's Manual of Emergency Care-E-Book*. Elsevier Health Sciences. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1993.tb01571.x>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2017). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice* (10th ed.). Wolters Kluwer Health.
- Rajeswaran, L. (2016). Developing competencies for emergency nurse practice in Singapore. *International Emergency Nursing*, 24, 21-24. <https://doi.org/10.1016/j.ienj.2015.05.003>
- Watson, J. (2012). *Human caring science*. Jones & Bartlett Publishers.